

Droogtemonitor

30 augustus 2018 / nummer 2018-10

Neerslag brengt weinig verbetering, maatregelen verzilting en scheepvaart blijven nodig

Ondanks de neerslag van de afgelopen dagen blijft het neerslagtekort hoog en de wateraanvoer via de Rijn laag. De meeste droogtmaatregelen blijven van kracht. Hiermee verandert er weinig in de droogtesituatie. Er is extra aandacht voor verzilting, waterkwaliteit en de effecten voor de scheepvaart.

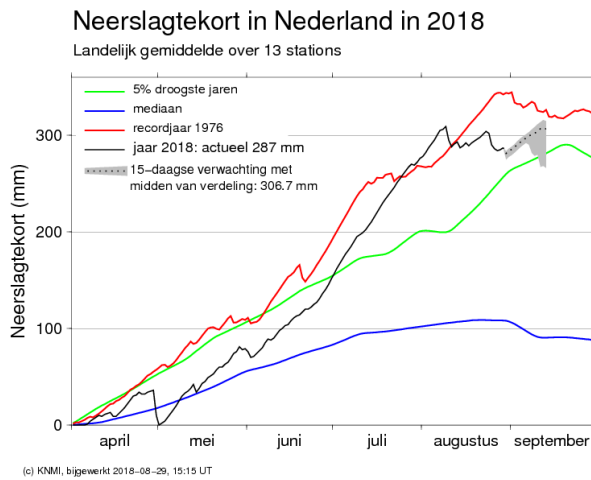
Afgelopen week is de zoutconcentratie in de Rijn-Maasmonding toegenomen. Dit is het gevolg van de lage afvoer van de Rijn, gecombineerd met verhoging van de zeewaterstand door stevige wind uit het westen. Dit heeft geleid tot tijdelijke verzilting van de monding van de Hollandse IJssel en de Nieuwe Maas. In het IJsselmeer worden wisselende en lokaal verhoogde gehalten zout gemeten. Dat zoute water bereikt het IJsselmeer via o.a. de sluizen in de Afsluitdijk. Om dit verzilte water weg te spoelen is er via de sluizen bij Kornwerderzand en Den Oever gespuid. Dit heeft enige verbetering gegeven, maar vanwege de schommelingen in zoutgehalten wordt in de komende periode mogelijk vaker gespuid. Er is voldoende buffer opgebouwd in het IJsselmeer door neerslag, beperkte verdamping en geringe waterinname door waterschappen. Het neerslagtekort betekent voor de hogere zandgronden dat de beregeningsverboden nog steeds van kracht blijven.

Als gevolg van de lage waterstanden is er op diverse plaatsen een aangepast schutregime. Daardoor zijn er langere wachttijden voor de scheepvaart. Daarnaast is er door de lage waterstand, o.a. op de Waal en de Gelderse IJssel, op veel plaatsen minder vaardiepte beschikbaar. Hierdoor kunnen schepen minder lading vervoeren.

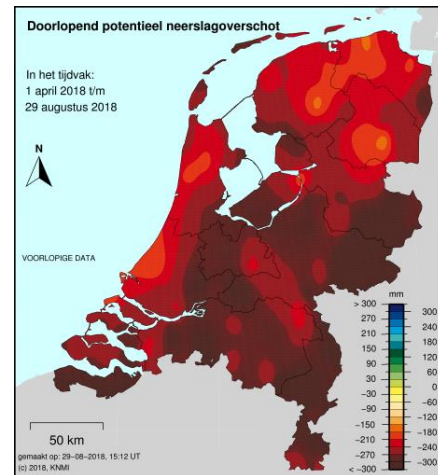
De watertemperatuur is de afgelopen week verder afgenomen, maar de waterkwaliteit is in het algemeen slechts beperkt verbeterd. Er is aanhoudend sprake van veel blauwalgen, botulisme, vissterfte, negatieve zwemwateradviezen en zwemverboden. In sommige gebieden, waaronder Friesland, zijn verhoogde concentraties bacteriën in het water aangetroffen als gevolg van riooloverstorten en afspoeling van het land na lokale intense buien vorige week.

De Rijnafvoer bij Lobith is nu 910 m³/s. Komende dagen stijgt hij naar ongeveer 935 m³/s en blijft vervolgens enigszins stabiel. De Maasafvoer bij St. Pieter ligt boven de 25 m³/s en dit blijft de komende dagen ook zo. Dit is voldoende om in de watervraag te kunnen voorzien.

Het zoutgehalte in de Rijn bij Lobith loopt naarmate de afvoer afneemt op. Momenteel is de chlorideconcentratie opgelopen naar ongeveer 140 mg/l.

Figuur 1. Landelijk gemiddeld neerslagtekort. Bron: [KNMI](#)

Figuur 2. Doorlopend potentieel neerslag-overschot. Bron: [KNMI](#)

Weer

Deze week is er alleen op woensdag (29 augustus) neerslag van betekenis gevallen in een groot deel van het stroomgebied van de Maas en Rijn. Volgende week zien we met name in het Alpeengebied enkele regen- en onweersbuien, elders in de beide stroomgebieden blijft het op een enkele lokale bui na zo goed als droog. In de tweede helft van deze week liggen de temperaturen in de beide stroomgebieden rond normaal. Vanaf zondag wordt het opnieuw warmer met middagtemperaturen van 22-27 °C, de hoogste temperaturen in de zuidelijke delen van de stroomgebieden.

Afvoer Rijn en Maas

De huidige afvoer van de Rijn bij Lobith is circa 910 m³/s (LCW-criterium voor augustus is 1100 m³/s). Op basis van de huidige weersverwachtingen is de schatting dat de afvoer de komende dagen licht stijgt.

De afvoer van de Maas bij Sint Pieter blijft naar verwachting boven de 25 m³/s. Dat is voldoende om in de watervraag te voorzien.

Verzilting

Vanwege de lage afvoer in combinatie met opzet van de zeewaterstand door stevige wind uit het westen is afgelopen week de chlorideconcentratie in de Rijn-Maasmonding toegenomen. Dit heeft geleid tot tijdelijke verzilting van de monding van de Hollandse IJssel en de Nieuwe Maas. De waterschappen hebben hun onttrekkingen hierop aangepast, met als doel verdere verzilting van de Hollandse IJssel en Lek te voorkomen.

Door de dalende rivierafvoeren neemt ook de kans op verzilting van de Bernisse, het Brielse Meer en het Haringvliet toe via het Spui (zogenaamde achterwaartse verzilting). Omdat de kans op stevige wind uit het westen in het najaar groter is, neemt de kans op achterwaartse verzilting ook in de komende periode toe. Waterbeheerders nemen waar mogelijk aanvullende maatregelen.

De chlorideconcentratie in het Amsterdam-Rijnkanaal bij Diemen is op 27 augustus even verhoogd geweest, maar is inmiddels weer terug op de normale waarde. Het bellenscherm is nog steeds in werking en heeft een positief effect op het tegengaan van de verzilting.

In de afgelopen week is er een aantal keer water gespuid via de Afsluitdijk. Verzilt water dat o.a. door het schutten van schepen via de sluisen in het IJsselmeer is gekomen, wordt hiermee afgevoerd naar de Waddenzee. Dit heeft tot enige verbetering geleid, maar vanwege het oplopende chloridegehalte wordt de maatregel mogelijk vaker ingezet. Vanwege het door de neerslag oplopende meerpeil en de afgenomen watervraag rondom het IJsselmeer is er voldoende water beschikbaar voor het spuien.

Als gevolg van de lagere afvoer van de Rijn en Maas neemt het zoutgehalte toe. Afgelopen week is het zoutgehalte bij Lobith gestegen naar circa 140 mg/l. Bij Eijsden is de zoutconcentratie afgelopen week licht gedaald naar circa 90 mg/l.

Grondwater

De grondwaterstanden zijn laag tot zeer laag voor de tijd van het jaar. Het effect van de droogte is waarneembaar in de metingen van de grondwaterstanden. De laatste waarnemingen laten in veel gevallen een stabilisatie of lichte stijging van de grondwaterstanden zien als gevolg van de recente neerslag. In het oosten van het land en op diverse zandgronden is van herstel nog geen sprake.

Waterkwaliteit

De watertemperatuur is de afgelopen week verder afgenomen. Hoewel dit gunstig is voor de waterkwaliteit, blijft deze echter op veel locaties onvoldoende. Op zeer veel locaties wordt blauwalg gemeld. Daarnaast komen lokaal botulisme, vissterfte en verhoogde concentraties bacteriën voor in het water. Deze laatste zijn het gevolg van riooloverstorten en afspoeling van het land na lokale intense buien vorige week. Het advies is om alleen op officiële zwemwaterlocaties te zwemmen en zwemwater.nl in de gaten te houden.

Kade-inspecties

Er vinden nog steeds inspecties plaats van droogtegevoelige kades en op herstel van de grasmat op keringen.

Scheepvaart

Ten opzicht van vorige week is de situatie niet veel veranderd. De impact op de scheepvaart door diepgang- en vaarwegbeperkingen is nog steeds fors. Nu de vakanties aflopen zijn, is de verwachting dat de vraag naar vrachtvervoer per schip gaat toenemen. Hierdoor kunnen wachttijden oplopen.

Regionale bijzonderheden

De meeste maatregelen zijn nog steeds van kracht. Enkele waterschappen hebben onttrekkingsverboden ingetrokken door de neerslag.

Wegens geplande onderhoudswerkzaamheden aan de Middensluis in IJmuiden neemt Rijkswaterstaat extra maatregelen tegen verzilting door het plaatsen van twee bellenschermen bij de Noordersluis. Door de stremming van de Middensluis is voor grotere schepen alleen de Noordersluis beschikbaar. Bij schuttingen via de Noordersluis komt er meer zout water in het Noordzeekanaal.

Bij de sluisen bij de Afsluitdijk, -Den Oever en Kornwerderzand-, zijn pompen geplaatst om verzilt water vanuit het IJsselmeer naar de Waddenzee terug te pompen. Deze pompen zijn geplaatst om ervoor te zorgen dat verzilt water ook zonder spuien terug kan naar de Waddenzee.

Het volgende droogtebericht verschijnt op donderdag 6 september 2018.

Figuur 3. Landelijk overzicht met metingen van stroomrichting, afvoer, waterpeil, watertemperatuur en zoutgehalten op diverse locaties.

Colofon

Dit bericht is opgesteld door de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW), onderdeel van het Watermanagement Centrum Nederland. De informatie in dit bericht is afkomstig van Rijkswaterstaat, de waterschappen en het KNMI.

Contact

Voor persvragen: 06-15182130